

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2018. gada 22. maijā
(OR. en)

8954/18

DEVGEN 66
ACP 37
FIN 386
RELEX 406
ENER 145
CLIMA 81

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Datums: 2018. gada 22. maijs

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 8550/18

Temats: Enerģētika un attīstība
– Padomes secinājumi (2018. gada 22. maijs)

Pielikumā ir pievienoti Padomes secinājumi par enerģētiku un attīstību, kurus Padome pieņēma 3618. sanāsmē, kas notika 2018. gada 22. maijā.

Enerģētika un attīstība

Padomes secinājumi

1. Nolūkā sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM) un nevienu neatstāt novārtā Eiropas Savienība un tās dalībvalstis cenšas atraisīt enerģētikas sektora potenciālu, tiecoties rentablā veidā īstenot trīs savstarpēji saistītus mērķus enerģētikas un attīstības jomā: 1) risināt nepietiekamas enerģijas pieejamības problēmu; 2) palielināt energoefektivitāti un atjaunojamās enerģijas ražošanu; un 3) dot ieguldījumu globālajā cīņā pret klimata pārmaiņām saskaņā ar Parīzes nolīgumu un ar to saistītajiem nacionāli noteiktajiem devumiem, ko iesniegušas puses ¹.
2. Attiecībā uz jaunattīstības partnervalstīm Padome atgādina, ka ES un tās dalībvalstis pievēršas enerģētiskajai nabadzībai visos līmeņos, veicinot vispārēju piekļuvi enerģijai, kas ir par pieņemamu cenu, ir moderna, uzticama un ilgtspējīga, un ar spēcīgu uzsvaru uz atjaunojamo enerģiju un energoefektivitāti, kā arī energosistēmu pareizu pārvaldību. Padome atzīst, ka piekļuve enerģijai ir būtiska nabadzības izskaušanai un ka enerģētikas pārkārtošana ir svarīga, lai gūtu rezultātus attiecībā uz programmu 2030. gadam, tostarp sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus. Padome aicina visas ieinteresētās personas atbalstu sniegt mērķtiecīgi, tostarp izmantojot attiecīgus sociālās politikas instrumentus, jo īpaši to vēršot uz nabadzīgiem cilvēkiem un neaizsargātākiem ģeogrāfiskiem apgabaliem. Padome uzsver, ka enerģētiskā nabadzība un ar to saistītās sekas pieder pie neatbilstīgas migrācijas pamatcēloņiem, jo dzen cilvēkus meklēt labāku dzīvi citur.

¹ Kā precizēts 2017. gada Eiropas Konsensā par attīstību (10108/17).

3. Padome uzsver, ka starpnozaru saiknēm piemīt potenciāls maksimāli palielināt daudzkāršus ieguvumus un sinerģijas, popularizējot ilgtspējīgu enerģētiku kā IAM sasniegšanas veicinātāju. Īpaša vērība būtu jāpievērš savstarpējām saiknēm starp enerģētiku un citiem tematiem, tostarp nabadzības izskaušanu, dzimumu līdztiesību, darbvietām, ilgtspējīgu lauksaimniecības izaugsmi, pārtikas nodrošinājumu, izglītību, veselību, tīru ūdeni un sanitāriju, mieru un drošību, bēgļiem un citām pārvietotības situācijām. Būs jāpārvalda kompromisu riski, tostarp starp ilgtspējīgu enerģiju, pārtikas nodrošinājumu un ūdeni, lai palielinātu resursu izmantošanas efektivitāti, izmantotu sinerģijas un uzlabotu pārvaldību un panāktu lielāku politikas saskaņotību visās nozarēs. Padome arī uzsver, ka ir svarīgi veicināt politikas iniciatīvas un atbalstīt partnervalstis integrētu pieeju plānošanā, koordinēšanā un īstenošanā, lai konkrēti pievērstos svarīgākajām savstarpējām saiknēm starp zemi, pārtiku, ūdeni un enerģiju.
4. Padome atzīst, ka visās attīstības un enerģētikas darbībās ir jāiestrādā dzimumu līdztiesība, un atgādina saistības ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānā. Jo īpaši Padome uzsver, ka ir būtiski vīriešiem un sievietēm nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi energoresursiem un kontroli pār tiem. Padome uzsver, ka ir jāturpina atbalstīt pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm, meitenēm un jauniešiem un viņu vienlīdzīgu iesaisti enerģētikas nozarē, tostarp, izmantojot sieviešu uzņēmējdarbību, izglītību, profesionālo apmācību un uzlabojot piekļuvi finanšu resursiem.

5. Padome atgādina savus secinājumus par enerģētiku un attīstību ² un par ES globālās stratēģijas īstenošanu ³. Atbalsts Āfrikai un ES kaimiņreģionam to enerģētikas pārkārtošanā par izmaksu ziņā pieejamu, drošu un ilgtspējīgu enerģētiku ir svarīga daļa ES Enerģētikas savienības ārējā dimensijā. Svarīgs devums partnervalstu valsts un sabiedrības noturības veicināšanā būs arī atbalsts enerģētikas un klimata politikas labākai saskaņotībai, tostarp, īstenojot koordinētu diplomātiju klimata un enerģētikas jomā, lai enerģētikas pārkārtošanu varētu pieskaņot Parīzes nolīguma mērķiem. Saskaņā ar ES globālo stratēģiju un Eiropas Konsensu par attīstību Eiropas Savienība ir gatava sniegt atbalstu visām attīstības partnervalstīm to pārkārtošanas centienos, kuriem ir būtiska nozīme noturības un stabilitātes veidošanā. Padome atkārtoti uzsver, ka partnervalstīs ir pilnībā jāievēro starptautiskie vides un kodoldrošības standarti, kā noteikts Eiropas Konsensā par attīstību.
6. Padome arī uzsver, ka enerģētikas nozares un pārējās ekonomikas pārveide ir nešķiramas. Enerģētikas nozarei kā būtiskam ekonomikas virzītājspēkam ir būtiska loma ilgtspējīgā attīstībā.
7. Padome uzsver, ka ir jāstiprina reģionālā un apakšreģionālā sadarbība un spējas ilgtspējīgas enerģētikas un klimata nozarē. Turklāt Padome atbalsta tādus centienus panākt lielāku enerģētikas nozares izmaksu lietderību, ar kuriem tiek sekmēta reģionālā integrācija, tirdzniecība un investīcijas, piemēram, reģionālos ilgtspējīgas enerģijas centrus, kas ir balstīti reģionālajās ekonomiskajās kopienās.

² 14839/16.

³ 6981/17.

8. Padome atzinīgi vērtē Komisijas dienestu darba dokumentu "Iespēju radīšana attīstībai – jaunā Eiropas Konsensa par attīstību īstenošana enerģētikas sadarbības jomā" (*Empowering Development: Implementation of the new European Consensus on Development in energy*)⁴. Jo īpaši, Padome piekrīt, ka attīstības mērķu sasniegšanai enerģētikas jomā kritiski svarīgi ir šādi trīs virzītājspēki: i) politiskās atbildības un partnerību veicināšana īstenošanas jomā, ii) pārvaldības un reformu uzlabošana enerģētikas nozarē, un iii) investīciju sekmēšana, izmantojot atbilstīgu politiku un tiesisko regulējumu, tostarp, izmantojot inovatīvus finanšu instrumentus. Padome arī uzsver, ka ir svarīgi sniegt atbalstu enerģētikas nozares digitalizācijai, jo pierādās, ka digitāli risinājumi ir neatsverami apstākļos, kad enerģētikas sistēmas kļūst arvien sarežģītākas. Padome arī mudina Komisiju palielināt ES darbību redzamību, pārraudzību, zināšanu un labākās prakses apmaiņu, tostarp, īstenojot uz zinātni, tehnoloģiju un inovāciju vērstu sadarbību enerģētikas un ilgtspējīgas attīstības jomā.
9. Padome pauž gandarījumu par Austrumu partnerības samitā un 5. Āfrikas Savienības un Eiropas Savienības samitā 2017. gada novembrī pieņemtajiem lēmumiem un saistībām enerģētikas un attīstības jomā.
10. Padome arī atzinīgi vērtē konkrētu rīcību enerģētikas un attīstības jomā, tostarp progresu, kas panākts ar iniciatīvu *EU4Energy* un Āfrikas Atjaunojamo energoresursu iniciatīvu. Padome atzīst citu partnerības iniciatīvu, piemēram, *International Solar Alliance*, potenciālu.
11. Enerģētikas un attīstības jomā Padome mudina preču, pakalpojumu vai būvdarbu iepirkumā dažādos projektu posmos izmantot ilgtspējīgu iepirkumu, lai panāktu pienācīgu līdzsvaru starp trim ilgtspējīgas attīstības pīlāriem – ekonomisko, sociālo un vidisko.
12. Padome uzsver pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo iestāžu lomu kā izšķirīgiem partneriem septītā IAM sasniegšanā, jo īpaši kā partneriem, kas rada enerģijas pieejamības iespējas gan pilsētu teritorijās, gan lauku apvidos.

⁴ 15866/17.

13. Padome uzsver, ka ir svarīgi mobilizēt visas attiecīgās ieinteresētās personas, tostarp privāto sektoru, lai palielinātu investīcijas, mazinot finansiālos riskus un stimulējot papildu resursus enerģētikai un attīstībai. Šajā kontekstā Padome atzinīgi vērtē tematiskās iniciatīvas, kas tiek atbalstītas, apvienojot finansējumu, un pauž gandarījumu par ieguldījumu loga "Ilgtspējīga enerģija un savienotība" izstrādi Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai ietvaros ārējo investīciju plānā. Ar šo instrumentu tiek atbalstītas investīcijas un lielāka piekļuve finansējumam, tostarp atjaunojamo energoresursu enerģijas un energoefektivitātes jomā. Tas nes labumu partnervalstīm un privātajam sektoram Āfrikā un Eiropas kaimiņreģionā, cenšoties panākt, lai tiktu efektīvi izmantota atjaunojamo energoresursu enerģija kā iekļaujošas ekonomiskās izaugsmes un ilgtspējīgas attīstības virzītājspēks un tādējādi risināti konkrēti migrācijas sociālekonomiskie pamatcēloņi.
14. Padome atzīst Komisijas centienus stiprināt attīstību un finansiālo papildināmību ES finansējuma apvienošanas darbībās, jo īpaši enerģētikas un attīstības jomā. Padome atgādina ES un tās dalībvalstu apņemšanos izmantot finansējuma apvienošanu saskaņā ar principiem, kas izklāstīti Adisabebas rīcības programmā par attīstības finansēšanu ⁵.
15. Padome atgādina, ka ES un tās dalībvalstis veicinās arī videi kaitīgu fosilo kurināmo subsīdiju pakāpenisku izbeigšanu un atbalstīs risinājumus, kas ir droši un ilgtspējīgi, resursu ziņā efektīvi, klimatam nekaitīgi un kuri efektīvāk sekmē nabadzības izskaušanu.
16. Padome atzinīgi vērtē darbības septītā IAM ātrākai īstenošanai, tostarp tīrus ēdiena gatavošanas un apkures risinājumus, atšķirību likvidēšanu piekļuvē elektroenerģijai un decentralizētu un vietēju atjaunojamo energoresursu enerģijas risinājumu potenciāla izmantošanu.

⁵ 48. punkts Trešās Starptautiskās konferences par Attīstības finansēšanu noslēguma dokumentā – Adisabebas rīcības programmā (2015. gada 15. jūlijs).

17. Padome uzsver, ka svarīgas ir globālas partnerības enerģētikas un attīstības jomā, kuru mērķis ir sniegt ieinteresētajām personām visos līmeņos iespējas īstenot holistiskus pārveides procesus. Tādēļ tā aicina dalībvalstis un Komisiju panākt efektīvu sadarbību un koordināciju, tostarp, gatavojoties Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences 24. sesijai un Augsta līmeņa politiskajam forumam ilgtspējīgas attīstības jautājumos 2018. gadā.
-